Sõjaline oht

Ohuhinnang: Eesti otsese sõjalise ründamise oht on 2025. aastal ebatõenäoline, kuid Venemaa poliitika meie suhtes püsib vaenulik ja vastandumine lääneriikidele jätkub. Hoolimata tohututest kaotustest Vene relvajõud kasvavad, sõjast saadakse õpituvastusi, hoogsalt arendatakse muu hulgas droonitehnoloogiat. Eelmise riskipildiga võrreldes ohuhinnang muutunud ei ole.

Ukraina-vastase sõja taustal valmistub Venemaa pikaajaliseks konfliktipotentsiaaliga vastasseisuks NATOga, mis keskpikas perspektiivis eeldab ka läänepiiri tugevdamist täiendavate üksustega. Venemaa sõjaline retoorika, agressiivsus ning valmidus kasutada sõjalist jõudu oma eesmärkide saavutamiseks on viimase 15 aasta jooksul järjepidevalt kasvanud.

Peaaegu kindlasti selgitab Putini sellist eesmärgipüstitust teadmine, et kaotajaid Venemaal ei austata, ning ainuüksi mainekaalutlustel tuleb tal sõda lõpetada tulemusega, mida on võimalik võiduna serveerida. Seega on Kremli režiimi juht jätkuvalt motiveeritud leidma sõja jätkamiseks vajalikke vahendeid, vaatamata algselt planeeritust palju suurematele kuludele ning sõja üha kasvavale hinnale Venemaa jaoks.

Kreml on valinud pikaajalise vastasseisu tee ning otsustanud jätkata täiendavate ühiskondlike ressursside mobiliseerimist nii relvajõudude suurendamiseks kui ka sõjaväereformi eesmärkide saavutamiseks. Juhul kui Venemaal õnnestub jätkata sõjaväereformiga planeeritud väekoondiste moodustamist, siis seisavad Eesti ja NATO lähiaastatel silmitsi pikaajalist sõjalist ohtu kujutava Venemaa väehoiakuga. Kui sõda Ukrainas lõpeb Venemaa jaoks soodsatel tingimustel või sõjategevus külmutatakse, on peaaegu kindel, et Eesti piiridel hakkab olema alaliselt rohkem Venemaa relvajõudude üksusi kui enne 24. veebruari 2022. aastal.

OHUD

- ✓ Venemaa Ukraina-vastase täieulatusliku agressioonisõja neljandal aastal on Eesti ja Venemaa suhted ettearvatavalt madalseisus ning puudub perspektiiv, et need lähiaastatel paraneksid. Venemaa eesmärkides ja tegevuses Balti riikide suhtes ei ole otseselt uut lähenemist, kuid kasvanud on Venemaa ohutaju regioonis toimuva suhtes.

- ✓ Venemaa näeb, et pärast agressioonisõja algust ning sellest tingitud Rootsi ja Soome liitumist NATOga on tema strateegiline positsioon Läänemerel nõrgenenud ja pikaajalised riskid kasvanud.

- Läänemerel on Venemaa vaatest olulisteks potentsiaalseteks riskideks Kaliningradi ühendusteede blokeerimine ja Soome lahe sulgemine laevaliiklusele, mis nõuavad nii ennetavat tegevust kui ka potentsiaalsete vastumeetmete väljatöötamist.

- Ühe aasta jooksul formeeriti Eesti lähiümbrusesse nii armeekorpus kui ka motolaskurdiviis, mis näitab Venemaa relvajõudude võimet luua suhteliselt lühikese ajaga suuri väekoondiseid. Kokkuvõttes kasvatab Venemaa oma relvajõudude isikkoosseisu nii nominaalselt – presidendi ukaasiga relvajõudude ametikohtade arvu suurendades – kui ka reaalselt värbamise teel.

- Venemaa sõjaliste kulude maht riigieelarves lööb aasta-aastalt rekordeid. 2025. aastaks on koos siseturvalisuse kuludega ette nähtud juba ligi 18 triljonit rubla ehk 40% föderaaleelarve kogumahust. Samal ajal on selgeid märke, et riigieelarvest pärit rahavoogude toel hüppeliselt kasvanud sõjatööstuse toodangu maht on saavutanud oma lae.

- Ukraina sõja õppetundidest ja kogemusest lähtudes on Venemaa valitsus otsustanud tagada tehnoloogilise ja tööstusliku valmisoleku droonitehnoloogia mastaapseks kasutuselevõtuks. Riiklik drooniarenduse projekt koos Ukraina sõja kogemusega tõenäoliselt tagab Venemaa relvajõududele tugeva positsiooni droonitehnoloogia rakendamisel pikas perspektiivis. Pärast aktiivse sõjategevuse lõppu Ukrainas rakendab Venemaa peaaegu kindlasti droonisõjast ning Lääne õhutõrjevahendite võimetest ja nõrkustest saadud kogemust jõudude ülesehitusel Eesti ja NATO piiride ääres.

- 2025. aasta septembris toimub Venemaa-Valgevene sõjalis-strateegiline ühisõppus Zapad-2025. Viimati toimus selline mastaapne õppus 2021. aastal (Zapad-2021). Eelnevatel aastatel on küll toimunud Venemaa mere- ja õhuväekeskseid suurõppuseid, näiteks eelmisel aastal toimus suurõppus Okean-2024.

TEGEVUSED

- NATO on defineerinud Venemaa kõige tõsisema ja vahetu ohuna NATO-le. NATO peab olema valmis viivitamatuks kollektiivseks kaitsetegevuseks kogu alliansi territooriumil. Eesti sõjaline kaitse põhineb iseseisval kaitsevõimel ja kollektiivkaitsel. Eesti on Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni (NATO) ja Euroopa Liidu (EL) liige ning arendab tihedat koostööd liitlaste ja teiste rahvusvaheliste partneritega.

- Eesti jätkab iseseisva kaitsevõime ja täiendavate väevõimete kiirendatud arendamist. Valitsus kiitis aprillis 2025 heaks riigikaitse investeeringute lisaprogrammi KILP ning suunab riigikaitsesse kuni 2029. aastani keskmiselt 5,4% sisemajanduse kogutoodangust.

- Eesti, Euroopa Liit, NATO ja globaalsed partnerid avaldavad Ukrainale tugevat toetust ning annavad sõjalist abi, kuniks Ukraina on võitnud Venemaa algatatud täiemahulise sõja. Vabariigi Valitsuse

- otsusega antakse 2024–2027 Ukrainale sõjalist abi igal aastal 0,25% SKP-st, mis tuleb kaitse-eelarvest.

- Soome ja Rootsi liitumine NATO-ga tugevdab Läänemere piirkonna julgeolekut. Eesti osaleb aktiivselt uue ning usutava heidutuse tagava regionaalse julgeolekulahendi kujundamisel.

- Riigikaitse laia käsituse raames panustab Eesti kaitsmisse kogu ühiskond. Eesti riigikaitse eesmärk pole mitte ainult võimalikku konflikti võita, vaid seda ka heidutuse teel ära hoida – see on kõige tõhusam ja odavam viis riigi kaitseks. Laiapindne riigikaitse suurendab kogu Eesti ühiskonna vastupidavust ja valmidust mis tahes kriisideks. Seega on laiapindsel riigikaitsel ka heidutav efekt, kuna see annab võimalikule agressorile sõnumi, et Eesti puhul on tegemist vastupidava riigi ja ühiskonnaga.

Ava kõik

Loe veel

Eesti rahvusvahelises julgeolekukeskkonnas 2025, Välisluureamet avaneb uues vahekaardis
Käitumisjuhised evakuatsiooni korral, Päästeamet avaneb uues vahekaardis
Eesti riigikaitseline areng, Kaitseministeerium avaneb uues vahekaardis
Eesti riigikaitse 2026, Kaitseministeerium avaneb uues vahekaardis
Riigikaitse arengukava 2017–2026 avalik osa, Kaitseministeerium avaneb uues vahekaardis

Viimane uuendus 11.11.2025